

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

133. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

Uznesenie Európskeho výboru regiónov – Boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom páchaným z nenávisťi

(2019/C 168/01)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR),

- hlboko otrasený a zarmútený vraždou primátora Gdanska a člena VR Paweła Adamowicza, skutočného Európana a zástancu a ochrancu hodnôt slobody, solidarity, demokracie, sociálneho začlenenia a dôstojnosti;
- so zreteľom na Európsky dohovor o ochrane ľudských práv;
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie;
- so zreteľom na svoje stanovisko na tému *Boj proti dezinformáciám na internete: európsky prístup* zo 6. februára 2019;
- so zreteľom na svoje stanovisko na tému *Boj proti radikalizácii a násilnému extrémizmu: mechanizmy prevencie na miestnej a regionálnej úrovni* z 15. júna 2016;
- so zreteľom na rozpravu Európskeho parlamentu z 30. januára 2019 o boji proti atmosfére nenávisťi a fyzického násillia voči demokraticky zvoleným držiteľom mandátu;
- so zreteľom na prácu skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti;
- so zreteľom na potrebu prehĺbiť dialóg s občanmi, aj v súvislosti s prebiehajúcimi a budúcimi voľbami na miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni;

1. je hlboko znepokojený nárastom počtu nenávisťných prejavov a trestných činov z nenávisťi, ako aj úpadkom verejnej diskusie, ktorý vedie k rôznym druhom násillia, prejavom extrémizmu, propagandy a neznášanlivosti v Európskej únii (EÚ) a ohrozuje samotný základ európskeho projektu. Je znepokojujúce, že volení zástupcovia v rôznych krajinách sú pri vykonávaní svojho demokratického mandátu vystavovaní neprípustnému ovplyvňovaniu. Populizmus a nedemokratické sily sú výzvou pre demokraciu a v konečnom dôsledku môžu oslabiť jej fungovanie.

2. Pripomína, že je EÚ založená na spoločnom súbore základných hodnôt, medzi ktoré patrí právo na ľudskú dôstojnosť a nediskrimináciu stanovené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii, ako aj sloboda prejavu stanovená v článku 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach a v článku 11 Charty základných práv EÚ.

3. Očakáva, že európska, celoštátna, regionálna a miestna úroveň správy, a tiež médiá, organizácie občianskej spoločnosti, hospodárske subjekty a jednotliví občania budú tieto hodnoty rešpektovať, pretože sú základom vzájomnej dôvery a porozumenia a základným kameňom otvorených a demokratických spoločností.

4. Upozorňuje, že nenávisťná rétorika rozdeľuje našu spoločnosť, vyvoláva strach a radikalizáciu, hanobí a zbavuje jednotlivcov ľudskosti a môže viesť k závažným činom. Ničí náš spoločný cieľ – silnú Európu, zjednotenú v rozmanitosti, mieri a spoločných hodnotách.

5. Žiada všetky úrovne správy, aby prijali opatrenia na prevenciu a ochranu občanov pred násilím, obťažovaním, nenávisťnými prejavmi a trestnými činmi z nenávisť. Okrem toho požaduje, aby sa všetky politické strany, ktoré sú základom fungujúcej demokracie, zdržali používania nenávisťných prejavov a propagandy ako metód na získavanie politických bodov.

6. Poukazuje na to, že regionálni a miestni politici, najmä starostovia, primátori a poslanci miestnych zastupiteľstiev, ktorí sú blízko občanom, sú častejšie obeťmi nenávisťi a fyzického násillia.

7. Zdôrazňuje, že sú spolu s početnými miestnymi a regionálnymi iniciatívami a subjektmi občianskej spoločnosti v prvej línii boja proti neznášanlivosti a zároveň majú povinnosť, ako aj zodpovednosť bojovať proti násilnému správaniu a nenávisťnému prejavu.

8. Žiada všetky členské štáty EÚ a všetky úrovne správy, aby investovali do vzdelávania a zvyšovali povedomie verejnosti o potrebe vzájomného rešpektu a vážnych rizikách, ktoré vyplývajú z nenávisťných prejavov a trestných činov z nenávisťi pre jednotlivcov, spoločnosť a demokraciu.

9. Žiada o propagovanie zodpovedného využívania internetu a mediálnej gramotnosti s cieľom vybaviť občanov, najmä mladých ľudí, znalosťami a schopnosťou identifikovať nenávisťné prejavy a trestné činy z nenávisťi a bojovať proti nim na internete i v realite.

10. Žiada všetky sociálne médiá a internetové platformy, aby prevzali kolektívnu zodpovednosť za propagovanie a podporu slobody prejavu, ale aby zároveň bojovali proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisťi v súlade s kódexom správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete, na ktorom sa Facebook, Twitter, Microsoft a YouTube v máji 2016 dohodli s Európskou komisiou. Žiada vytvorenie účinných nástrojov na ukončenie anonymity a zablokovanie falošných účtov, ako aj na monitorovanie skrytého (dark) webu, ktorý sa často používa ako prostriedok na šírenie radikálneho obsahu.

11. Berie na vedomie štvrté hodnotenie kódexu správania EÚ pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete, ktoré Európska komisia predstavila 4. februára 2019. Konštatuje, že v 72 % prípadov reagovali zúčastnené IT spoločnosti na oznámenia o nenávisťných prejavoch odstránením obsahu. Zároveň vyjadruje poľutovanie nad tým, že miera spätnej väzby od užívateľov klesla na 65,4 %. Z tohto dôvodu sa zasadzuje za to, aby sa zväzila možnosť doplniť dobrovoľný charakter kódexu o regulačné opatrenia na úrovni EÚ.

12. Nabáda na lepšiu spoluprácu a spoločnú komunikáciu medzi všetkými úrovňami správy, políciou, prokuratúrou a súdnymi orgánmi, ako aj organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom včas identifikovať nenávisťné prejavy a trestné činy z nenávisťi, vykonávať vhodné opatrenia na predchádzanie tomuto javu a boj proti nemu a zabezpečiť riadne vyšetrovanie, stížanie, usvedčenie a odsúdenie.

13. Považuje za zásadné, aby sa v každom členskom štáte v spolupráci s EÚ a regionálnymi a miestnymi orgánmi vytvoril systém varovania na poskytnutie podpory a poradenstva, aby známi alebo rodina mohli rýchlo a ľahko vyhľadať pomoc v prípade, ak osoba začne prejavovať sklon k násilnému extrémizmu a trestným činom z nenávisťi.

14. Vyzýva na podporu všetkých obetí a svedkov nenávisťných prejavov a trestných činov z nenávisťi a na solidaritu s nimi. Nabáda ich, aby takéto správanie oznámili príslušným orgánom, ktoré musia zabezpečiť ochranu obetí a svedkov. Žiada, aby sa zaviedli opatrenia a mechanizmy, ktoré umožnia orgánom činným v trestnom konaní účinnejšie spolupracovať s obeťmi, občianskou spoločnosťou a komunitnými organizáciami pri riešení tohto problému.

15. Poukazuje na to, že existujúce nástroje nezabezpečili plnú ochranu ľudských práv a ľudskej dôstojnosti, a preto vyzýva členské štáty, aby spolupracovali s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ako aj s EÚ s cieľom vypracovať účinné právne predpisy a nástroje na boj proti šíreniu nenávisťných prejavov a podnecovaniu k trestným činom z nenávisťi v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality⁽¹⁾.

16. Poveruje predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade, predsedovi Európskej rady, rumunskému predsedníctvu Rady EÚ a politickým skupinám EÚ.

V Bruseli 7. februára 2019

Prededa
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ V súlade s prácou skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a iným formám neznášanlivosti.